

Linschotenpenning 2015 voor Lodewijk Wagenaar

Reizigers laten onderweg hun sporen achter en nemen hun herinneringen mee terug. Sommigen stellen hun belevenissen op schrift, waardoor lezers van de Werken van de Linschoten-Vereeniging met de schrijver mee kunnen terugreizen in de tijd. Toch is het nagelaten manuscript niet het enige spoor naar het verleden dat kan worden gevolgd. Reizigers vertrokken aan boord van een zeilschip met goederen en geschenken naar verre oorden, ontmoetten andere mensen uit vreemde culturen en keerden terug met kostbare exotische koopwaar of souvenirs. De reizen van de VOC en WIC hadden een blijvende invloed op de westerse samenleving, Aziatische goederen als Chinees porselein, koffie en thee of suiker en tabak uit Amerika werden gemeengoed in de Amsterdamse huishoudens in de 17de en 18de eeuw. Bijzondere schelpen, opgezette papegaaien en rariteiten werden zorgvuldig bewaard in de kunst- en rariteitenverzamelingen van rijken en geleerden. Twee eeuwen later liggen ze in musea.

De afgelopen decennia bestaat ook in landen waar in het verleden Nederlandse vestigingen zijn geweest, een toenemende belangstelling voor het gemeenschappelijk erfgoed. Buitenlandse studenten vinden hun weg naar Nederlandse archieven, archeologen onderzoeken scheepswrakken en leggen fortten bloot, er is hernieuwde interesse in koloniale monumenten. Musea en tentoonstellingen besteden aandacht aan de Nederlandse periode.

Historische bronnen, reisverhalen, materiële cultuur en gemeenschappelijk erfgoed komen allemaal samen in het werk van de laureaat van de Linschotenpenning 2015.

Dr. L.J. Wagenaar (1945) studeerde Nieuwe en Theoretische Geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam. Hij werkte als docent geschiedenis op een middelbare school, was conservator van het Amsterdams Historisch Museum (tegenwoordig Amsterdam Museum) en onderzoeker en privaatdocent van de Afdeling Geschiedenis van de Universiteit van Amsterdam.

Zijn belangstelling voor de Verenigde Oost-Indische Compagnie en Ceylon (Sri Lanka) dateert van 1980, toen hij de openingstentoonstelling voor het Dutch Period Museum in Colombo samenstelde. Die belangstelling leidde in 1996 tot een proefschrift over de koloniale samenleving in de VOC-vestiging Galle in Ceylon. Het was voor Lodewijk Wagenaar het begin van een lange reeks van activiteiten in binnen- en buitenland op het gebied van de VOC, de WIC, het gemeenschappelijk erfgoed. De jury van de Linschotenpenning beperkt zich hier tot het vermelden van zijn lidmaatschap van het bestuur van de Linschoten-Vereeniging (1997-2004), tot museum-, onderwijs- en onderzoeksprojecten zoals de opleiding van jonge onderzoekers binnen het TANAP-project (TANAP - *Towards a New Age of Partnership*) en tot exposities in onder andere Colombo, Jakarta en Georgetown.

-/-

-/-

Het is de bijzondere verdienste van Lodewijk Wagenaar dat hij er tijdens tentoonstellingen, colleges, lezingen en rondleidingen altijd in slaagt om op een geheel eigen wijze de toehoorders – ongeacht of dit studenten, wetenschappers of belangstellende museumbezoekers zijn – bij het verhaal te betrekken. Bij zijn optredens wordt zijn deskundige en overtuigende autoriteit als historicus immer geaccentueerd door zijn onafscheidelijke opvallende hoofddekseel, zijn karakteristieke stem, hardos en algemene verschijning.

Lodewijk was als (mede-)bezorger of redactielid nauw betrokken bij de publicatie van historische reisverhalen. Hij was medebezorger van twee delen in de reeks Werken van de Linschoten-Vereeniging: *Christenslaven* (deel 104) en *Gouverneur Van Imhoff op dienstreis in 1739* (deel 106). Daarnaast werkte hij mee aan *De reizen van Adriaan van Berkel naar Guiana: Indianen en planters in de 17de eeuw* (Sidestone Press Leiden 2014). Zijn belangstelling voor het reisverhaal bleef niet beperkt tot verre landen. In 2014 verscheen *Een Toscaanse prins bezoekt Nederland. De twee reizen van Cosimo de' Medici, 1667-1669*.

Met de toekenning van de Linschotenpenning voor zijn hele oeuvre wil het bestuur van de Linschoten-Vereeniging zijn erkenning uitspreken voor de manier waarop Lodewijk Wagenaar in binnen- en buitenland de belangstelling voor zowel het historische reisverhaal als de context waarin de reizen plaatsvonden, heeft bevorderd.

De jury van de Linschotenpenning 2015

Hans Bonke
Ron Brand
Ruud Paesie